

ZAPISI

Irena Gantar Godina

SLOVENSKI DOKTORJI V PRAGI 1882—1916

28. februarja 1882 se je praška cesarsko-kraljeva Karel-Ferdinandova univerza razdelila na nemško in češko univerzo. Češka se je imenovala »cesarsko-kraljeva češka Karel-Ferdinandova univerza« in je v kratkem času pritegnila k sodelovanju češke znanstvenike in številne češke študente. Od istoimenske nemške univerze se je razlikovala le po tem, da je bil učni jezik izključno češki, medtem ko je ostala organizacija študija povsem enaka. Tako na češki kot na nemški univerzi so se lahko vpisovali na različne fakultete, od teološke do medicinske. Tehniške visoke šole so imele posebno ureditev in niso spadale v okvir univerz. Doktorati so bili urejeni s splošnimi avstrijskimi predpisi.

Doktor teologije je moral biti absolvent teološkega fakultetnega študija (kato-liške teološke fakultete so bile na univerzah na Dunaju, v Gradcu, Innsbrucku, Pragi, Krakovu in Lvovu, razen tega pa še dve samostojni fakulteti v Salzburgu in Olo-moucu) ali absolvent teološkega študija na škofijskih bogoslovnih učiliščih (kakor so bila v Ljubljani, Mariboru, Celovcu in Gorici), če so bili nanje sprejeti na podlagi maturitetnega spričevala; podobno je veljalo za samostanska bogoslovna učilišča. Opraviti je moral štiri stroge izpite ali rigoroze. Ti rigorozni so obsegali naslednje predmete: a) celoten študij biblije starega in novega testamenta; b) splošna in spe-cialna dogmatika; c) zgodovina cerkve in cerkveno pravo ter d) moralna in pasto-ralna teologija. Rigoroze so lahko opravljali po poljubnem vrstnem redu, toda vse na isti fakulteti. Vse rigoroze so opravljali v latinskem jeziku, z delno izjemo pastoralne teologije. Vsak rigoroz je trajal dve uri. Komisijo so sestavljali dekan kot predsednik, štirje oziroma trije izpraševalci ter dva izpitna komisarja iz dieceze, v katero je spa-dala univerza. Rigoroze so ocenjevali z ocenami »eminenter«, »bene« ali »insufficien-ter«. Po uspešno opravljenih rigorozih je moral kandidat predložiti večje pisano delo — disertacijo, katere temo je določil dekan v sporazumu s profesorjem stroke.

Doktorat na pravni in državnoznanjski fakulteti je kandidat pridobil s tem, da je opravil tri rigoroze. Pravico do prijave k rigorozom je pridobil z dokazilom, da je absolviral redni, osem semestrski študij. Opraviti je moral: a) rigoroz iz rimskega, kanonskega in nemškega prava; b) iz avstrijskega civilnega prava, trgovskega in meničnega prava, iz avstrijskega civilnega procesa ter avstrijskega kazenskega prava (s kazenskim postopkom); c) rigoroz iz splošnega in avstrijskega državnega prava, mednarodnega prava ter iz politične ekonomije (nacionalne ekonomije in finančne vede). Rigoroze so kandidati lahko opravljali v poljubnem vrstnem redu, vendar na isti univerzi. Komisijo, pred katero so kandidati opravljali rigoroze, so sestavljali dekan kot predsednik ter štirje redni profesorji kot izpraševalci. Ocene so bile od-lično (ausgezeichnet), zadostno (genügend) in nezadostno (ungenügend).

Filozofska fakulteta je za doktorat zahtevala, da je bil kandidat štiri leta redno vpisan na domači ali tuji univerzi, da je predložil disertacijo in opravil dva rigoroz. Predložena pisana ali tiskana znanstvena razprava je obravnavala svobodno izbrano temo iz obsega fakultetnih strok in naj bi dokazala, da je kandidat temeljito poučen o izbranem predmetu, da ga zna obravnavati s samostojno sodbo in v primerni ob-liku. Prvi rigoroz je obsegal filozofijo, drugi pa (po izbiri kandidata) glavno in drugo stroko, razen tega pa še posebno znanstveno področje, ki je vanj spadala disertacija, če ni spadalo v prej navedene stroke. Pri rigorozih so bili dekan (predsednik) in dva do štirje izpraševalci. Rigoroz, povezan s disertacijo, je trajal dve uri, drugi pa eno uro.

Najstrožja določila za pridobitev doktorskega naziva so bila na medicinski fakul-teti. Za doktorat vsega zdravilstva so bili potrebni trije rigorozni. Za prijavo k prvemu rigorozu je moral kandidat predložiti krstni in rojstni list, maturitetno spričevalo, po-trdilo, da je obiskoval najmanj 4 semestre predavanj ter sodeloval najmanj 2 seme-stra pri vajah iz seciranja; da je uspešno opravil izpite iz treh prirodoslovnih pred-metov, botanike, zoologije in mineralogije. Prvi rigoroz je obsegal fiziko, kemijo, ana-tomijo in fiziologijo. Za drugi rigoroz je bil potreben opravljen medicinski quinquen-nium z dokazom o štirih semestrih interne in kirurške klinike in enem semestru očes-ne klinike in porodništva. Drugi rigoroz je obsegal splošno patologijo in terapijo, patološko anatomijo (patološko histologijo), farmakologijo (farmakodinamiko, toksiko-logijo in recepturo) in interno medicino (specialno patologijo in terapijo notranjih bolezni). Tretji rigoroz je obsegal kirurgijo (specialno patologijo in terapijo zunanjih

bolezni), okulistiko, ginekologijo (porodništvo), sodno medicino. Vsi rigorozji so imeli praktičen in teoretičen del. Poleg rednih izpraševalcev je na vseh rigorozjih sodeloval še vladni komisar, na drugem in tretjem pa še vladni koeksaminator; komisar in koeksaminator sta morala biti doktorja medicine, lahko sta bila tudi člana učnega kolegija.

Neuspeh pri rigorozu je bilo na vseh fakultetah mogoče popraviti s ponovnim izpitom; kdor pa je padel tretjič, mu je bila za vselej odvzeta možnost doktorata na avstrijskih univerzah, pa tudi možnost nostrifikacije v tujini doseženega doktorata. Pri promocijah so na vseh fakultetah sodelovali rektor (kot predsednik), dekan in promotor. Kot promotorji so se per turnum vrstili redni profesorji. Za promocijo je bilo treba plačati takso 60 goldinarjev, na filozofski fakulteti samo 30. Za večino rigorozov je bila predpisana taksa 60 gld, na filozofski fakulteti je veljal glavni rigoroz 40 gld, drugi 20 gld, disertacija pa prav tako 20 gld, na teološki fakulteti je znašala rigorozna taksa 36 gld. Ti predpisi so veljali na avstrijskih univerzah po letu 1872 (glej Mayrhofer's Handbuch für den politischen Verwaltungsdienst, Vierter Band, Wien 1898, str. 1113 in naslednje).

Zenske so po določbah iz leta 1878 lahko samo izjemoma obiskovale predavanja (prošnje so reševali posamično, od primera do primera). Tudi če so dobile dovoljenje za obisk predavanj, jim imatrikulacija, to je vpis na univerzo, ni bila dovoljena; dobile so lahko samo fiktivno frekvenco za točno določena predavanja. Uradnega dokumenta o dovoljenju za obisk predavanj ali uradnega potrdila o obisku predavanj niso mogle dobiti. Marca 1896 je bila dovoljena nostrifikacija v inozemstvu doseženega medicinskega doktorata. Vpis na filozofsko fakulteto je bil dovoljen marca 1897: kandidatka je morala predložiti dokaz o avstrijskem državljanstvu, o starosti 18 let in o maturi na domači ali tuji gimnaziji. Septembra 1900 je bil dovoljen tudi vpis na medicinsko fakulteto (Mayrhofer, str. 1096, Das Zeitalter Kaiser Franz Josephs, 2. Teil, Katalog, Wien 1987, str. 145).

Doktorati na češki univerzi v Pragi so vpisani v posebne knjige, t. i. matrike doktorjev (matrike doktorů), shranjene v univerzitetnem arhivu. Te matrike nam nudijo dokaj natančne podatke o doktorjih. Zapisani so: ime in priimek, kraj rojstva, veroizpoved, ime očeta in matere (včasih tudi poklic ali status očeta), maturitetna gimnazija, študij na drugih univerzah, datum promocije, promotor, naslov disertacije. Narodnost ni navedena. Matrike so praviloma pisane češko, včasih tudi delno latinško. Prva knjiga je oštevilčena s stranmi 1—589 in zajema študijska leta 1882/3 do 1899/1900. Druga knjiga obsega strani 590—1000 in zajema leta 1900/1 do 1907/8. Tretja knjiga, strani 1001—1499, zajema leta 1908/9—1916/7.

V seznam slovenskih doktorjev sem vnesla ime in priimek, rojstni datum in kraj, maturitetno gimnazijo (g.), študij na drugih univerzah (un.), fakulteto, dan promocije in pri filozofih naslov disertacije. Veroizpovedi nisem vnašala, ker je pri vseh rimsko-katoliška. Krstna imena so v matrikah zapisana v češki, slovenski ali, pri nekaterih zgodnejših, v latinski obliki (Emilius Gorišek, Guidonius Serneck 1902). V seznamu sem navedla slovensko obliko. Pri imenih z več oblikami (Ivan-Janez) sem navedla, če je bilo mogoče, tisto, ki jo je nosilec sam večinoma uporabljal, sicer pa sem pisala Franc, Janez, Jožef. Ponekod so v matrikah podatki pomanjkljivi; deloma sem jih dopolnila po Slovenskem biografskem leksikonu. Rojstnim krajem sem, kjer se mi je zdelo potrebno, dodala v oklepaju bližnji večji kraj ali ime sodnega okraja. Ker narodnost v matrikah ni navedena, tudi ni gotovo, ali so vsi zajeti doktorji res bili Slovenci. Ravnala sem se po rojstnem kraju in domnevi, da so se na češko univerzo vpisovali predvsem tisti, ki niso hoteli študirati na nemških univerzah in, so si zavestno izbrali slovansko, torej Slovenci, ne Nemci ali Italijani.

Morebiti najbolj sporen je prav prvi v seznamu, 1864 v Celju rojeni Rihard Lindner. Njegov oče je bil namreč Gustav Adolf Lindner, rojen v Roždalovicah na Češkem leta 1828, ki je bil v letih 1854—1871 gimnazijski profesor v Celju, potem pa je znova služboval na Češkem, kot ravnatelj nemške gimnazije v Prachaticah in na različnih drugih mestih, bil izvoljen 1882 za profesorja pedagogike in filozofije na češki univerzi v Pragi, kar je bil vse do smrti 1887 (Ottův slovník naučný). Riharda Lindnerja med Slovence najbrž ne moremo šteti.

SLOVENSKI DOKTORATI V PRAGI

1. Rihard Lindner, r. 21. 3. 1864 Celje, pravo 31. 10. 1887.
2. Stanko Lapajne, r. 11. 7. 1878 Ljutomer, pravo 1. 7. 1901 (podatki so pomanjkljivi; po SBL je končal gimnazijo v Ljubljani, pravo pa je študiral v Gradcu, na nemški in nato češki univerzi v Pragi).
3. Dragotin Lončar, r. 5. 11. 1876 Brdo pri Lukovici, g. Ljubljana, filozofija (zemljepis in narodopisje) 22. 5. 1902 (disertacija O gostoti prebivalstva in krajev na Kranjskem; izšla v Izvestju c. kr. II. drž. gimnazije v Ljubljani 1901/2, z zemljevidom 1903/4).
4. Emil Gorišek, r. Celje, g. Pulj, pravo 24. 7. 1902.

5. Gvido Sernek, r. 7. 1. 1879 Celje, g. Celje, pravo 18. 12. 1902.
6. Ivan Lavrenčič, r. 22. 2. 1878 Sodražica, g. Ljubljana, pravo 16. 12. 1905.
7. Pavel Pestotnik, r. 10. 1. 1879 Kostanj (Tuhinj), g. Ljubljana, filozofija (zgodovina) 6. 4. 1906 (disertacija Prebujna Slovencev do Bleiweisovih Novic 1843; SBL navaja naslov Nacionalni in politični preporod Slovencev pred 1848; češki zapis v matriki doktorjev Probuzeni Slovincu do Bleiweisovych Novic 1843).
8. Egon Stare, r. 4. 3. 1882 Ljubljana, g. Ljubljana, pravo 29. 9. 1906.
9. Josip Ferfolja, r. 27. 10. 1880 Doberdob, g. Gorica, pravo 17. 12. 1906.
10. Janez Zabukovšek, r. 6. 5. 1871 Ponikve (Trebnje), g. Novo mesto, pravo 2. 3. 1907.
11. Anton Dermota, r. 1. 1. 1876 Železniki, g. Ljubljana, pravo 9. 3. 1907.
12. Franc Gabršček, r. 28. 9. 1880 Kobarid, g. Gorica, pravo 27. 2. 1908.
13. Jožef Rapoc, r. 6. 7. 1881 Maribor, g. Maribor, pravo 12. 3. 1908.
14. Arnošt Rekar, r. 6. 1. 1883 Ljubljana, g. Ljubljana, pravo 16. 7. 1908.
15. Jožef Lavrenčič, r. 5. 12. 1884 Postojna, g. Ljubljana, pravo 16. 7. 1908.
16. Franjo Lipold, r. 23. 3. 1885 Celje, g. Novo mesto, pravo 23. 7. 1909.
17. Jakob Konda, r. 13. 2. 1881 Gradnik (Metlika), g. Ljubljana, pravo 3. 11. 1909.
18. Ivan Lah, r. 9. 12. 1881 Trnovo (Ilirska Bistrica), g. Ljubljana, filozofija 18. 2. 1910 (disertacija Šolstvo na Slovenskem za časa reformacije).
19. Albert Kramer, r. 6. 10. 1882 Trbovlje, g. Celje, pravo 14. 4. 1910.
20. Vekoslav Kisovec, r. 7. 5. 1885 Sv. Križ (Mokronog), g. Ljubljana, pravo 31. 5. 1910.
21. Janko Berce, r. 6. 10. 1884 Mozirje, g. Ljubljana, pravo 8. 6. 1910.
22. Janko Leskovec, r. 25. 4. 1884 Škofja Loka, g. Kranj, Beljak, un. Gradec, Dunaj, Praga, pravo 23. 7. 1910.
23. Franc Bončina, r. 15. 1. 1883 Spodnja Idrija, g. Ljubljana, pravo 17. 10. 1910.
24. Franc Zenko, r. 29. 2. 1884 Spodnja Šiška, g. Ljubljana, pravo 1. 12. 1910.
25. Vladimir Orel, r. 12. 10. 1886 Prvačina, g. Pulj, pravo 29. 1. 1911.
26. Rudolf Rannik, r. 15. 4. 1883 Otrovca (Borovlje), g. Celovec, un. Dunaj, Gradec, Praga, pravo 21. 3. 1911.
27. Franc Toplak, r. 22. 5. 1885 Brengova (Sv. Lenart), g. Maribor, medicina 27. 5. 1911 (SBL poudarja, da je bil prvi Slovenec, ki je promoviral iz medicine v Pragi; navaja kot rojstni datum 24. 3. 1885; ime matere ima opremljeno z vprašajem — matrika doktorjev potrjuje, da je bila Gertruda).
28. Lev Brunčko, r. 27. 10. 1884 Ribnica na Pohorju, g. Maribor, pravo 17. 6. 1911.
29. Drago Marušič, r. 10. 12. 1884 Opatje selo, g. Gorica, pravo 23. 6. 1911.
30. Bogomil Hrašovec, r. 17. 9. 1887 Slovenj Gradec, g. Gradec, un. Gradec, Praga, pravo 27. 6. 1911.
31. Josip Wieser, 1919 spremenil priimek v Šašel, r. 15. 3. 1883 Slov. Plajberk, g. Celovec, pravo 8. 7. 1911.
32. Ivan Kavčič, r. 29. 8. 1883 Žiri, g. Ljubljana, pravo 12. 7. 1911.
33. Ivan Marija Čok, r. 21. 3. 1886 Trst, g. Ljubljana, pravo 15. 7. 1911.
34. Jožef Pučnik, r. 19. 3. 1886 Dobrova na Štajerskem (katera?), g. Maribor, un. Gradec, Praga, pravo 20. 7. 1911.
35. Ana Jenko, r. 9. 6. 1886 Ljubljana, g. Ljubljana, filozofija 22. 7. 1911 (disertacija iz kemije: Deleni kyselin jantorovi, jablečne z vinmi).
36. Davorin Senjor, r. 8. 10. 1882 Vičanci (Slov. gorice), g. Ljubljana, pravo 13. 12. 1911.
37. Ernest Kobe, r. 12. 1. 1886 Novo mesto, g. Novo mesto, pravo 12. 2. 1912.
38. Anton Alojzij Delak, r. 8. 6. 1883 Trst, g. Trst, pravo 17. 2. 1912.
39. Milan Orožen, r. 12. 3. 1885 Soštanj, g. Sušak, pravo 16. 3. 1912.
40. Franc Heric, r. 8. 12. 1875 Kokoriči (Ljutomer), g. Maribor, pravo 23. 3. 1912.
41. Franc Suhadolnik, r. 26. 11. 1885 Kranj, g. Kranj, pravo 21. 3. 1912.
42. Franc Salamun, r. 1. 11. 1883 Obrež (Ormož), g. Celje, un. Gradec, Praga, pravo 29. 4. 1912.
43. Dragotin Vrečko, r. 14. 3. 1888 Celje, g. Celje, un. Dunaj, Praga, pravo 28. 6. 1912.
44. Franc Hojnik, r. 23. 1. 1888 Zgornja Polskava, g. Maribor, un. Gradec, Praga, pravo 28. 6. 1912.
45. Josip Klepec, r. 16. 2. 1887 Ljubljana, g. Ljubljana, pravo 11. 7. 1912.
46. Lenart Božio, r. 6. 1. 1886 Velike Rodne (Rogaška Slatina), g. Maribor, un. Gradec, Praga, pravo 20. 7. 1912.
47. Rudolf Sajovic, r. 15. 4. 1888 Ljubljana, g. Ljubljana, un. Gradec, Praga, pravo 20. 7. 1912.
48. Jakob Štefančič, r. 19. 8. 1885 Borovlje, g. Kranj, pravo 10. 10. 1912.
49. Rudolf Krivic, r. 24. 3. 1887 Volčji potok, g. Kranj, un. Dunaj, Praga, pravo 10. 12. 1912.
50. Janko Hacin, r. 20. 12. 1884 Češnjevke (Kranj), g. Kranj, pravo 6. 2. 1913.
51. Bruno Weixl, r. 13. 8. 1887 Zgornja Sv. Kungota (Maribor), g. Maribor, medicina 15. 2. 1913.

52. Alojz Visenjaj, r. 3. 7. 1885 Žamenci (Ptuj), g. Maribor, pravo 4. 3. 1913.
53. Julijan Pavliček, r. 24. 12. 1880 Kobarid, g. Gorica, un. nemška in češka v Pragi, pravo 4. 3. 1913.
54. Karel Ferluga, r. 23. 8. 1885 Opčine (Trst), g. Trst, pravo 22. 4. 1913.
55. Ivan Jurečko, r. 12. 4. 1884 Kočno-Laporje (Slov. Bistrica), g. Maribor, medicina 7. 6. 1913.
56. Edvard Weixl, r. 24. 2. 1886 Zgornja Sv. Kungota (Maribor), g. Maribor, un. Gradec, Praga, pravo 28. 6. 1913.
57. Tomo Tollazzi, r. 8. 11. 1884 Logatec, g. Ljubljana, pravo 19. 7. 1913.
58. Jožef Vidmar, r. 12. 3. 1887 Kapela (Radenci), g. Celje, un. Dunaj, Praga, pravo 21. 7. 1913.
59. Adalbert Strnad, r. 2. 2. 1886 Ljubljana, g. Ljubljana, un. nemška in češka v Pragi, pravo 21. 7. 1913.
60. Fran Rapotec, r. 7. 10. 1887 Nabrežina, g. Pazin, un. Dunaj, Praga, pravo 13. 12. 1913.
61. Josip Darovič, r. 22. 11. 1885 Ločna (Novo mesto), g. Novo mesto, un. Dunaj, Praga, pravo 13. 12. 1913.
62. Rihard Fux, r. 30. 3. 1887 Metlika, g. Novo mesto, pravo 7. 2. 1914.
63. Mate Suhač, r. 25. 12. 1887 Ljubljana, g. Celje, un. Dunaj, Praga, pravo 14. 3. 1914.
64. Jožef Goljevšček, r. 17. 5. 1884 Sežana, g. Trst, pravo 30. 4. 1914.
65. Franc Tavželj, r. 11. 2. 1886 Zdenska vas (Dobrepolje), g. Kranj, pravo 30. 4. 1914.
66. Ivan Dobravec, r. 28. 2. 1887 Češnjica (Železniki), g. Kranj, un. Dunaj, Praga, pravo 23. 5. 1914.
67. Milan Bogataj, r. 20. 8. 1887 Soča, g. Gorica, un. Gradec, Praga, pravo 17. 7. 1914.
68. Henrik Lašič, r. 9. 8. 1890 Male Žablje, g. Gorica, pravo 21. 7. 1914.
69. Vinko Rapotec, r. 6. 2. 1889 Nabrežina, g. Pazin, pravo 23. 7. 1914.
70. Ljudevit Perič, r. 4. 8. 1884 Borovnica, g. Ljubljana, pravo 23. 7. 1914.
71. Jožef Čemer, r. 12. 4. 1888 Borovlje, g. Celovec, pravo 13. 11. 1914.
72. Vladimir Knaflič, r. 13. 1. 1888 Šmarje pri Jelšah, g. Celje, un. Gradec, Praga, pravo 12. 1. 1915.
73. Anton Novačan, r. 9. 7. 1887 Zadobrova (Celje), g. Varaždin, pravo 20. 3. 1915.
74. Anton Farčnik, r. 9. 11. 1888 Polzela, g. Celje, pravo 6. 6. 1915.
75. Janez Bole, r. 20. 8. 1888 Laze pri Planini, g. Ljubljana, un. Dunaj, Praga, pravo 20. 11. 1915.
76. Jožef Bavdek, r. 12. 9. 1884 Sv. Vid nad Cerknico, g. Ljubljana, pravo 20. 6. 1916.
77. Jožef Sedmak, r. 7. 9. 1889 Sv. Križ pri Trstu, g. Trst, pravo 28. 6. 1916.
78. Ferdinand Perhac, r. 6. 2. 1890 Komen, g. Trst, pravo 28. 6. 1916.
79. Joahim Ražem, r. 14. 8. 1886 Trst, g. Kranj, pravo 4. 7. 1916.
80. Vladimir Borštnik, r. 20. 11. 1886 Hrib (Žužemberk), g. Ljubljana, un. Dunaj, Praga, pravo 14. 7. 1916.
81. Roman Simčič, r. 25. 2. 1889 Gorica, g. Gorica, pravo 18. 7. 1916.
82. Franc Stegenšek, r. 24. 1. 1889 Drožanje (Sevnica), g. Maribor, pravo 22. 7. 1916.
83. Slavko Šumenjak, r. 10. 5. 1885 Slomi pri Ptuj, g. Maribor, un. Gradec, Praga, pravo 25. 7. 1916.
84. Valentin Wiegeler, r. 2. 12. 1888 Zahomec (Ziljska dolina), g. Celovec, pravo 11. 9. 1916.
85. Josip Kernev, r. 28. 11. 1886 Trst, g. Trst, pravo 30. 10. 1916.

Če ne štejemo Lindnerja, ki je doktoriral 1887, je bil prvi Slovenec, doktor češke praške univerze Stanko Lapažne leta 1901. Temu so leta 1902 sledili trije, med katerimi je bil najbolj znan Dragotin Lončar, nato pa dve leti (1903, 1904) ni bilo nikogar. Neprekinjena vrsta Slovencev se začne z letom 1905. Odtlej pa do leta 1909 so na leto po dva, trije, največ štirje (1908). Porast se začne leta 1910 s sedmimi doktorji, nato pa jih je vsako leto deset ali več, največ 13 (1912), le v drugem letu vojne (1915) je število močno padlo (na 4). Med vsemi temi naj posebej omenim Ivana Laha, člana narodno-radikalne struje, stalnega dopisnika Omladine, sodelavca pri novoslovenskem gibanju, propagatorja za večjo veljavo slovanske ideje med Slovenci, pa Alberta Kramerja, enega ustanoviteljev narodno-radikalne struje, ki je potem kot starešina vstopil v Narodno napredno stranko (oba 1910), potem Leva Brunčka, enega redkih narodnih radikalov, ki se je zavzemal za vključevanje pripadnikov struje v socialno demokratsko stranko (znane so njegove polemike z Mihajlom Rostoharjem na straneh Omladine in Napredne misli), med vojno pa Vladimira Knafliča in Antona Novačana.

Prva in edina doktorica med 85 naštetimi je Ana Jenko, hči ljubljanskega zdravnika dr. Ljudevita (Ludovika) Jenka in njegove žene »Terezine Mihajlovne«, agilnih propagatorjev učenja ruskega jezika (Ivan Hribar, Moji spomini I, 1983, 184). Z disertacijo iz kemije je postala doktor filozofije 22. 7. 1911. Po Slovenskem biografskem leksikonu naj bi leta 1916 promovirala tudi Valerija Strnad, »prva slovenska zdravnica s popolno medicinsko fakulteto«.

Med 85 v seznamu navedenimi doktorji popolnoma prevladujejo pravniki. Teh je bilo 78, filozofski doktorat so delali štirje, doktorat medicine so pridobili le trije, teologije nihče. Po rojstnem kraju je bilo 38 Kranjcev, 24 Štajercev, 18 Primorcev in 5 Korošcev. Gimnazijo je končalo največ praških doktorjev v Ljubljani (27), nato pa 13 v Mariboru, 8 v Celju, po 7 v Gorici in Kranju, 6 v Trstu, 5 v Novem mestu, 4 v Celovcu, 2 v Pazinu, po eden v Gradcu, Pulju, Varaždinu, na Sušaku. Za 2 ni podatkov ali pa so nejasni (št. 1 in 22).

* * *

Pregledala sem tudi matrike doktorjev na nemški univerzi v Pragi. Pisane so izključno v nemškem jeziku, vsa osebna in krajevna imena so zapisana v nemški inščici. Sicer pa so zapisovali povsem enake podatke kakor na češki univerzi.

Prvi, ki bi ga lahko glede na ime in kraje gimnazijskega šolanja opredelili kot Slovenca je bil Franc Perko, rojen v Budi (Budimpešti) 15. 11. 1868. Gimnazijo je obiskoval v Celovcu, Mariboru in Jihlavi. Doktoriral je na medicinski fakulteti 13. 5. 1893. Kot prvi nesporni pa tudi znameniti Slovenec je na nemški univerzi v Pragi promoviral 11. 7. 1898 Ivan Žmavc, v matriki zapisan kot Johann Zmauc. Sprva se je Žmavc vpisal na graško univerzo, že 1895 je prešel na češko univerzo v Pragi. Kot je zapisal sam, se je vpisal predvsem zaradi Masaryka: »Zasledoval sem njegovo delo in čutil v njegovih razpravah mogočno življenjsko elementarnost...«. Toda že po treh semestrih si je premislil ter se vpisal na nemško filozofsko fakulteto, kjer je po sedmih semestrih doktoriral z disertacijo *Die Willens freiheit bei Thomas von Aquino* (glej moj prispevek k Žmavčevemu življenjepisu, PZDG 25, 1985). Istega leta kot Žmavc je doktoriral tudi kočevski Nемеc Johann Tschinkel iz Svetlega potoka (Lichtenbach). Gimnazijo je obiskoval v Kočevju in Ljubljani. Doktoriral je na filozofski fakulteti, smer študija in naslov disertacije pa nista navedena (6. 7. 1898). Pozneje je pisal o dialektu in zgodovini Kočevjarjev. Edini možni Slovenec, ki je v Pragi postal doktor teoloških znanosti, je bil Miroslav (?) Mogolič iz Novega mesta. Gimnazijo je obiskoval v Ljubljani, preden se je vpisal na praško univerzo, pa je poslušal predavanja tudi v Gradcu in na Dunaju. Promoviral je 5. 7. 1900.

Summary

DOCTORS' DEGREES OF SLOVENE STUDENTS AT THE CZECH UNIVERSITY IN PRAGUE FROM 1882 UNTIL 1917

Irena Gantar Godina

The article is a survey of Slovene students who had done their doctors degrees at the Czech University in Prague from its foundation in 1882 until the school-year 1916—1917. The contribution is based on University matrikas which are kept in the Archiv University Karlovy in Prague.